

Janina Kamionkowa

"Świat jako maszyna piekielna",
Ryszard Przybylski [w:] "Studia z
teorii i historii poezji",
Wrocław-Warszawa-Kraków 1970 :
[recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 14/40, 102

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(I) PODRAZA-KWIATKOWSKA Maria: Pojęcie symbolu w okresie Młodej Polski. W: Studia z teorii i historii poezji pod redakcją M.Głowińskiego, Seria II. Oss. Wrocław-Warszawa-Kraków 1970. IBL PAN. Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej. T.XX, s. 167-198.

Fragment większej pracy, poświęcony rekonstrukcji znaczenia terminu "symbol", funkcjonującego w epoce Młodej Polski w sferze świadomości, niezależnie od praktyki poetyckiej. Definicja terminu zaproponowana przez autorkę jest wynikiem syntezy najbardziej typowych elementów składających się na wypowiedzi krytyków i poetów epoki. Dokumentacja wykładu została oparta w dużej mierze na materiałach francuskich.

E.J.

BP/40

(I) PRZYBYLSKI Ryszard: Świat jako maszyna piekielna. (O "Zamku kaniowskim" Goszczyńskiego). W: Studia z teorii i historii poezji pod redakcją M.Głowińskiego. Seria II. Oss. Wrocław-Warszawa-Kraków 1970. IBL PAN. Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej. T.XX, s. 129-149.

Interpretacja zawartej w "Zamku kaniowskim" romantycznej wizji świata jako "machiny piekielnej" - fatalistycznie zdeterminowanej domeny zła i chaosu, a bohatera romantycznego - jako "człowieka losu", obciążonego zbrodnią i poczuciem "winy tragicznej". Z analizy motywów (m.in. obszernie, na bogatym tle komparatystycznym rozpatrzonego motywu "zbojcy"), konstrukcji postaci, typu tragizmu i problematyki etycznej utworu wyprowadzona zostaje konkluzja, iż "Proces historyczny był [...] dla Goszczyńskiego ustawicznym gromadzeniem nierozwiązywalnych konfliktów tworzących zło, uniemożliwiając światu przejście do stanu ładu i harmonii".

J.K.

BP/40